

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ - ΔΣ 21/8/2024

1. ΠΕΑΛ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Το Α΄ Στάδιο του Προγράμματος Έργων Ανάπτυξης Λιμένα (ΠΕΑΛ) Αγίου Νικολάου Κρήτης (Α΄ παραδοτέο - το οποίο λάβαμε στις 26/7/2024) περιλαμβάνει την ανάλυση και την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του λιμένα, τις προοπτικές που διαφαίνονται για την ανάπτυξη του λιμένα σε κάθε τομέα κίνησης και σε χωρικό επίπεδο.

Ο λόγος που άλλαξε η Προγραμματική Σύμβαση ήταν ότι έπρεπε να προταθεί ο μικτός χαρακτήρας του Λιμένα Αγίου Νικολάου καθώς ένας άλλος χαρακτηρισμός του λιμένα π.χ. "Λιμένα Κρουαζιέρας" όπως είχε αρχικά ειπωθεί ή σε κάποιου είδους τουριστικό λιμένα θα στερούσε δυνατότητες ανάπτυξης στην περιοχή και εξειδικευμένα στην υπάρχουσα χερσαία ζώνη η οποία θα απειλούταν ενδεχομένως με ραγδαία συρρίκνωση και θα έθετε σε κίνδυνο δυνητικές χρηματοδοτήσεις για έργα.

Με το ΠΕΑΛ πλέον διερευνάται η δυναμική ανάπτυξης συνεργασιών με κοντινούς λιμένες και με βάση αυτήν καθορίζεται το αναπτυξιακό πλαίσιο του λιμένα. Τέλος διατυπώνονται οι στόχοι του λιμένα. Οι βασικές παραδοχές που τέθηκαν εξ αρχής αφορούσαν:

- i. τη χωρική ανάπτυξη του λιμένα η οποία δεν μπορεί να υλοποιηθεί σε βάρος του αστικού ιστού που περιβάλλει τον κεντρικό λιμένα,
- ii. τον ήπιο παραδοσιακό χαρακτήρα της γύρω περιοχής, ο οποίος δεν θα πρέπει να απειληθεί από έργα εκτός κλίμακος,
- iii. τη διεύρυνση των λιμενικών λειτουργιών σε τομείς που είναι συμβατοί με τις λοιπές παραδοχές,
- iv. την ανάγκη για εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και του φορέα εκμετάλλευσης του λιμένα.

Οι πλέον βασικοί στόχοι που τέθηκαν για τον λιμένα αφορούν τις κατηγορίες άυλων παρεμβάσεων και τεχνικών έργων. Στην πρώτη περιλαμβάνεται ο εκσυγχρονισμός του φορέα διοίκησης, ενώ στη δεύτερη η επέκταση κρηπιδωμάτων, η ρύθμιση με τεχνικά έργα της ηρεμίας της εσωτερικής λιμενολεκάνης, η οργάνωση και ωραιοποίηση των εγκαταστάσεων στο Καθολικό.

Τέλος, προτείνεται η μελέτη για βέλτιστη δυνατή διάταξη των προσβάσεων στον λιμένα που να είναι συμβατή με το αναπτυξιακό του σχέδιο.

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές των μελετών Πλαισίου Έργων Ανάπτυξης των λιμένων Μείζονος Σημασίας (Περί Λιμένων, 2017), στους οποίους περιλαμβάνεται και ο υπό διερεύνηση, απαιτείται συγκέντρωση και ανάλυση στοιχείων της τελευταίας 5ετίας προ της εκπόνησης της Μελέτης, καθώς και προβλέψεις κίνησης σε βάθος 25ετίας, κυρίως για τις ανάγκες τεχνοοικονομικής ανάλυσης και υπολογισμού των σχετικών οικονομικών δεικτών. Οι συστάσεις αυτές ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη της παρούσας Μελέτης.

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΕΑΛ

Η εκπόνηση αυτής της Μελέτης στοχεύει στον προσδιορισμό του μελλοντικού ρόλου και της λειτουργικής εξειδίκευσης της λιμενικής εγκατάστασης Αγίου Νικολάου. Ο εν λόγω στόχος οδηγεί σε καθορισμό της διαλειτουργικής ανάπτυξης των δυνατοτήτων του λιμένα στο δίκτυο της λιμενικής βιομηχανίας, δράση που στηρίζει τη θετική προοπτική του λιμένα αλλά και τη συνεισφορά του στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Το τελευταίο θα επιτυγχάνεται σε βάθος χρόνου μέσω της ενθάρρυνσης των επενδύσεων σε ομόλογους τομείς, που εκτιμάται ότι θα επηρεάσει ευνοϊκά την επαγγελματική αναδιοργάνωση της άμεσης ενδοχώρας. Ειδικότερα, τα συμπεράσματα της μελέτης, θα συμβάλλουν και στην αναδιοργάνωση της παροχής υπηρεσιών του θαλάσσιου τουριστικού προϊόντος, επικεντρώνοντας στην βελτίωση των υποδομών για την υποδοχή κρουαζιερόπλοιων. Αυτό θα προκαλέσει με τη σειρά του πρόσθετη αύξηση της τουριστικής κίνησης προς τον αστικό ιστό και την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή.

Η βελτίωση των υποδομών θα συμβάλλει στην αύξηση της ασφάλειας και της αποδοτικότητας των λιμενικών δραστηριοτήτων, καθώς και στην αναβάθμιση της εικόνας της περιοχής. Επιπλέον, τα συμπεράσματα της μελέτης θα προσδιορίσουν το ρόλο και τη λειτουργική θέση του λιμένα σε ένα ευρύτερο περιφερειακό και εθνικό πλαίσιο μεταφορών, βελτιώνοντας την προσβασιμότητά του και την διασύνδεσή του με άλλες νησιώτικες και ηπειρωτικές περιοχές, εθνικής ή και διεθνούς δικτύωσης. Αυτό μπορεί να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα του λιμένα και να ενθαρρύνει την εγκατάσταση ναυτιλιακών επιχειρήσεων και εμπορικών δραστηριοτήτων. Επιπρόσθετα, αυξάνει τις προοπτικές για βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη την περιβαλλοντική και κοινωνική διάσταση της ανάπτυξης.

Διατύπωση Στόχων Λιμένα

Η διατύπωση των στόχων του λιμένα Αγίου Νικολάου θα βασισθεί στην ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης σε συνδυασμό με τις ευκαιρίες και προοπτικές που διαφαίνονται μέχρι τον χρονικό ορίζοντα του 2050. Στην άσκηση αυτή ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται σε επίσημα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά και οργανωτικά πλαίσια/σχέδια κάθε χωρικής κλίμακας.

Οι προτάσεις των μελετητών είναι όπως παρακάτω:

Στόχος #1: Οργανωτική αναβάθμιση φορέα διαχείρισης του λιμένα

Η Εθνική Στρατηγική Λιμένων έχει θέσει για τους λιμένες όρους ευέλικτης και αποτελεσματικής διοικητικής λειτουργίας με υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων διοίκησης και διαχείρισης. Στην προκειμένη περίπτωση είναι εμφανής η μειωμένη αυτονομία και η υποστελέχωση του φορέα διαχείρισης του λιμένα (ΔΛΤΑΝ), ο οποίος καλείται, επιπρόσθετα των τρεχουσών υποχρεώσεων, να πραγματοποιήσει ένα άλμα προς το μέλλον σύμφωνα με το όραμα που περιγράφεται στο παρόν ΠΕΑΛ. Θα πρέπει να προκληθούν ερεθίσματα προς τη διοίκηση σε ανώτερο επίπεδο ώστε το ΔΛΤΑΝ να τύχει υποστήριξης για να ανταπεξέλθει στο δύσκολο έργο του, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει, στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του λιμένα, επιπρόσθετη μέριμνα για την:

- i. υλοποίηση της ψηφιακής μετάβασης σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες (Βίβλος Ψηφιακής Μετάβασης)
- ii. εξασφάλιση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων (Οδηγία 2000/59/ΕΚ) τόσο ως προς την κατάσταση των πλοίων εντός του λιμένα, των εγκαταστάσεων υποδοχής λυμάτων ή καταλοίπων φορτίων, των εγκαταστάσεων του λιμένα εν γένει όσο και ως προς την επίδραση των νέων έργων στην κλιματική αλλαγή. Πέραν των υποχρεώσεων αυτών, διερεύνηση ένταξης του λιμένα σε ευρωπαϊκό εξειδικευμένο πρόγραμμα μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της ναυτιλίας
- iii. ενεργοποίηση των έργων αναβάθμισης της ασφάλειας σύμφωνα με τον κώδικα ISPS (Οδηγίες 65/2005/ΕΚ & 65/2010/Ε.Ε.), σύνταξη και εφαρμογή σχεδίου ασφαλείας στο λιμένα
- iv. παρακολούθηση των θεμάτων εναλλακτικών καυσίμων στην ναυτιλία για λήψη έγκαιρων αποφάσεων, που είναι σημαντικό στοιχείο ιδίως για την κρουαζιέρα
- v. συμμετοχή σε δράσεις προβολής της ενδοχώρας, με ιδιαίτερη σημασία για τον τομέα της κρουαζιέρας
- vi. πρωτοβουλία ανάπτυξης και ενεργό συμμετοχή στις συνέργειες που αναφέρονται στον επόμενο Στόχο #2.

Στόχος #2: Ανάπτυξη συνεργασιών με γειτονικούς λιμένες

Τέτοιες συνεργασίες, όπως προτείνονται στα κείμενα που έχουν αναφερθεί στα προηγούμενα, μπορούν να αποφέρουν οφέλη σε όλα τα συμμετέχοντα μέρη. Στην περίπτωση του λιμένα Αγ. Νικολάου αξίζει να διερευνηθούν οι παρακάτω δυνατότητες κατ' ελάχιστον:

- i. Σε επίπεδο Περιφέρειας: συνεργασία με λιμένα Ηρακλείου στον τομέα της κρουαζιέρας, π.χ. αλληλοϋποστηρικτικές τιμολογήσεις, εφοδιασμός καυσίμων, κ.λπ.
- ii. Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας: συνεργασία με λιμένα Σητείας, στον τομέα της ακτοπλοΐας, π.χ. διερεύνηση δυνατοτήτων για κοινές γραμμές, περιλαμβανομένων των αγόνων γραμμών, προς Δωδεκάνησα, Κυκλάδες, Πειραιά, κ.λπ. Επίσης, με λιμένα Ιεράπετρας σε σχέση με τις εμπορευματικές ροές που δημιουργούνται στην περιοχή αυτή και προορίζονται εκτός Κρήτης μέσω Αιγαίου πελάγους. Το ΔΛΤΑΝ θα μπορούσε να συμβάλλει στην προώθηση του σχεδίου που αναφέρεται στο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο 2017 (βλ. και §4.9.5).
- iii. Σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας: συνεργασία με λιμενίσκους της περιοχής Ελούντας, περιλαμβανομένης της Πλάκας, για θέματα εξυπηρέτησεων των επισκεπτών της περιοχής αυτής που προέρχονται από επιβάτες πλοίων που ελλιμενίζονται στον κεντρικό λιμένα, αλλά και για άλλα ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως π.χ. ενδεχόμενη εγκατάσταση υδατοδρομίου. Εν προκειμένω μιλάμε για κατ' ευφημισμό συνεργασία αφού οι πιο πάνω λιμενικές εγκαταστάσεις βρίσκονται κάτω από κοινή διοικητική στέγη, το ΔΛΤΑΝ.
- iv. Σε τοπικό επίπεδο: συνεργασία μεταξύ ΔΛΤΑΝ και ΔΑΕΑΝ στον τομέα της θαλάσσιας αναψυχής, π.χ. σε προωθητικές δράσεις, σε αλληλοκάλυψη θέσεων ελλιμενισμού, κ.λπ.

Στόχος #3: Εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών

Η κεντρική οδηγία που προκύπτει από τα προαναφερθέντα συνοψίζεται στην λελογισμένη ενίσχυση της κρουαζιέρας μαζί με τη δημιουργία προϋποθέσεων ανάπτυξης ακτοπλοϊκών

συνδέσεων. Παράλληλα θα πρέπει να οργανωθούν οι εξυπηρετήσεις ημεροπλοίων, αλιευτικών και μικρών σκαφών αναψυχής. Έτσι προτείνονται οι παρακάτω επιμέρους παρεμβάσεις:

- i. Διαμόρφωση των κρηπιδωμάτων του κεντρικού λιμένα ώστε να μπορεί να υποδεχθεί ασφαλώς κρουαζιερόπλοια μεσαίου μεγέθους (200 μ ~ 250 μ).
- i. Εξασφάλιση εξυπηρετήσεων στον κεντρικό λιμένα για ακτοπλοΐα.
- i. Διαμόρφωση εσωτερικής λιμενολεκάνης για επίτευξη κατάλληλων συνθηκών ελλιμενισμού σε αυτήν, τόσο για ημερόπλοια όσο και για μικρότερα σκάφη.
- i. Οργάνωση στο Καθολικό θέσεων ελλιμενισμού μικρών σκαφών σε ένα πνεύμα ήπιας παρέμβασης με έντονο χαρακτήρα αναψυχής και θελκτικού τοπίου. Επανεξέταση θέσης υδατοδρομίου.
- i. Διαρρύθμιση του χερσαίου χώρου του κεντρικού λιμένα και πρόβλεψη των αναγκαίων κτιριακών εγκαταστάσεων και δικτύων, ώστε να καλύπτονται οι απαιτήσεις Schengen, περιβάλλοντος (Οδηγία 2000/59/EK) και ISPS.
- i. Βελτίωση προσβάσεων στο λιμένα ενόψει των έργων εκσυγχρονισμού, όπου θα εξετασθεί και η ανακατασκευή της γέφυρας της λίμνης Βουλισμένης.

**Τα ως άνω έργα του Στόχου #3 θα μελετηθούν περαιτέρω
στο Στάδιο Β' του παρόντος ΠΕΑΛ.**

Το Στάδιο Β' σχεδιάζουμε να προχωρήσει χωρίς καθυστέρηση. Άμεσα από τις αρχές Σεπτεμβρίου 2024 θα δημιουργηθεί επιτροπή των υπηρεσιών του Δήμου και εμπλεκόμενων με τον λιμένα και την χερσαία ζώνη λιμένος φορέων, ώστε να γίνει ιδανικά μέχρι τον Οκτώβριο 2024 η εξειδίκευση των προτεινόμενων παρεμβάσεων (ιδίως του Στόχου 3) υπό το πρίσμα των κοινωνικών, περιβαλλοντικών, οικονομικών και αναπτυξιακών προοπτικών. Στη συνέχεια θα δοθεί η πρόταση στους μελετητές για να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρόνο η Στρατηγική Μελέτη του ΠΕΑΛ και να προχωρήσει στην διαδικασία της αδειοδότησής της με την κατάθεσή της στο ΥΠΕΝ.

2. ΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΖΩΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΙΧ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Διαδρομές που ελέγχονται:

A/A	Διαδρομή	Απόσταση
1	Από διασταύρωση Κοντογιάννη/P. Καπετανάκη προς Νοσοκομείο (μέσω Μιραμπέλλο)	2,4
2	Από διασταύρωση Ακτής Κούνδουρου / Ερυθρού Σταυρού προς Νοσοκομείο (μέσω Λιμάνι)	2,7
3	Από Κνωσού προς Νοσοκομείο (μέσω Κοζύρη & Καπετανάκη)	2,1
4	Από διασταύρωση Κοντογιάννη / Ρ. Καπετανάκη προς Νοσοκομείο (μέσω Ρ. Κούνδουρου)	1,3
5	Από διασταύρωση Ακτής Κούνδουρου / Ερυθρού Σταυρού προς Νοσοκομείο (χωρίς να γίνει είσοδος στο κέντρο)	1,7
6	Από διασταύρωση Κοντογιάννη / Ρ. Καπετανάκη προς Νοσοκομείο (μέσω Λιμάνι)	2,3
7	Από Κνωσού προς Νοσοκομείο (μέσω Κων/νου Παλαιολόγου)	1,8
8	Από Κνωσού προς Νοσοκομείο (μέσω Δημοκρατίας)	1,7
9	Από Κνωσού προς Νοσοκομείο (μέσω Επιμενίδου)	1,6

Μεθοδολογία

- Παρακολούθηση χρόνου διαδρομής σε 9 διαφορετικές διαδρομές σε διαφορετικές χρονικές περιόδους της ημέρας (17:00-24:00) τόσο πριν όσο και μετά την εφαρμογή των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων
- Δημιουργία χρονοσειρών για να γίνει συγκριτική ανάλυση των δεδομένων πριν και μετά την εφαρμογή των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων

Κυκλοφοριακές συνθήκες προ παρεμβάσεων

- Δεν παρατηρούνται έντονες κυκλοφοριακές διακυμάνσεις εντός της ημέρας στους βασικούς οδικούς άξονες
- Οι ώρες απογευματινής αιχμής είναι μεταξύ 19:00 και 21:00 και σε επιμέρους οδικούς άξονες μέχρι τις 22:00
- Η κυκλοφορία παρουσίασε μικρή αύξηση τον Ιούλιο συγκριτικά με τον Ιούνιο

Αρχική αποτίμηση

- Τις τρεις πρώτες μέρες λειτουργίας των νέων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων (5-7 Αυγούστου), οι κυκλοφοριακές συνθήκες εμφάνισαν αναμενόμενη επιβάρυνση σε όλους τους άξονες περιμετρικά του δακτυλίου
- Η ροή της κυκλοφορίας στην οδό Νικολάου Πλαστήρα παρουσίασε την αναμενόμενη επιβάρυνση συγκριτικά με την περίοδο πριν την εφαρμογή των νέων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, κυρίως την πρώτη ημέρα κανονικής λειτουργίας (5/8)
- Μετά τις πρώτες 3 μέρες σταθεροποιήθηκαν οι κυκλοφοριακές συνθήκες στην πόλη.
- τα προβλήματα από το τέλος της πρώτης εβδομάδας μειώθηκαν σημαντικά εξαιτίας:
 - των συμπληρωματικών μέτρων που έλαβε η Δημοτική Αρχή άμεσα με την προσθήκη επιπλέον πληροφοριακών πινακίδων
 - της εξοικείωσης των οδηγών με τις νέες κυκλοφοριακές συνθήκες
 - με την συνεχιζόμενη ενημέρωση από τα ΜΜΕ
- Ο χρόνος διαδρομής έχει αυξηθεί σε ανεκτά επίπεδα (1-2 λεπτά) τις ώρες αιχμής, 19:00 – 21:00 ενώ τις υπόλοιπες ώρες δεν παρατηρείται καμία επιδείνωση της κυκλοφορίας με την προ δακτυλίου κατάσταση
- Σε όλους τους άξονες του δακτυλίου η κυκλοφορία σταθεροποιήθηκε και πλέον παρουσιάζει παρόμοιες κυκλοφοριακές συνθήκες με την εβδομάδα πριν την εφαρμογή των παρεμβάσεων
- Η κίνηση των πεζών παρουσιάζει αύξηση 20-30% τόσο στην οδό Ρούσου Κουνδούρου όσο και στην πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου
- Η κυκλοφορία των πεζών αυξάνεται σημαντικά όταν υπάρχει κάποια δράση στην πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου
- Η λειτουργία του 1^{ου} Γυμνασίου ως χώρου στάθμευσης λειτουργεί ικανοποιητικά προσφέροντας άνω των 50 θέσεων στάθμευσης στην περιοχή.

Συμπεράσματα

- Τόσο η κυκλοφοριακή επιβάρυνση όσο και η σταδιακή βελτίωση στις κυκλοφοριακές συνθήκες ήταν αναμενόμενες και συνήθεις για την κλίμακα των κυκλοφοριακών επεμβάσεων στο κέντρο της πόλης.
- Η προσαρμογή της κυκλοφορίας και των συνηθειών των οδηγών θεωρείται γρήγορη για το μέγεθος των επεμβάσεων
- Οι παρεμβάσεις κινούνται στους παρακάτω άξονες που αποτελούν θεμελιώδεις στόχους κάθε βιώσιμης πόλης:

- Βελτίωση οδικής ασφάλειας
 - Βελτίωση προσβασιμότητας
 - Μείωση εκπομπών ρύπων και θορύβου
- Επιδιώκουμε να απομακρύνουμε το ΙΧ από το κέντρο της πόλης με την ελάχιστη δυνατή ταλαιπωρία στους οδηγούς, δίνοντας ξεκάθαρες εναλλακτικές διαδρομές προς τα κύρια σημεία έλξης μετακινήσεων και αύξηση των θέσεων στάθμευσης (1^ο Γυμνάσιο).
- Υπάρχει σημαντικό περιθώριο αύξησης της κυκλοφορίας των πεζών στην περιοχή παρέμβασης. Σε αυτό το πλαίσιο προγραμματίζονται νέες δράσεις μέχρι τη λήξη των μέτρων για την προσέλκυση κόσμου
- Είναι μια σημαντική ευκαιρία, τόσο για τους τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες της πόλης, να εκμεταλλευτούν τον χώρο που έχει αποδοθεί από την απομάκρυνση των ΙΧ από το κέντρο και να περπατήσουν με ασφάλεια σε ένα πιο φιλικό, βιώσιμο και ελκυστικό κέντρο